

DECIZIE

02 iunie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru
Dumitru Mardari
Mariana Pitic

examinând recursul declarat de către Alexei Voleanschi,
în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexei Voleanschi împotriva Societății pe acțiuni „Servicii Comunale Florești” cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare, încasarea ajutorului material și repararea prejudiciului moral,
împotriva deciziei din 05 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost admis apelul declarat de către Societatea pe acțiuni „Servicii Comunale Florești”, a fost casată hotărârea din 12 martie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul central în partea admiterii parțiale a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și a fost pronunțată în această parte o nouă hotărâre cu privire la respingerea acestei pretenții, iar în rest hotărârea a fost menținută,

constată:

La 26 aprilie 2019 Alexei Voleanschi a depus cerere de chemare în judecată împotriva SA „Servicii Comunale Florești” cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare, încasarea ajutorului material și repararea prejudiciului moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 08 februarie 2019 SA „Servicii Comunale Florești” a emis ordinul nr. 12 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare angajatului SA „Servicii Comunale Florești”, prin care i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară sub formă de avertisment.

A menționat că, tot la 08 februarie 2019 i-a fost refuzată cererea cu privire la acordarea ajutorului material la plecarea în concediu de odihnă anual, fiind indicat ca temei pct. 23 din Regulamentul privind premiarea și acordarea ajutorului material salariaților SA „Servicii Comunale Florești”.

A considerat că, la emiterea ordinului pârâtului nr. 12 din 08 februarie 2019 nu au fost luate în considerare prevederile art. 206 și 209 din Codul muncii.

A susținut că, la aplicarea sancțiunii disciplinare, pârâtul nu a ținut cont de faptul că, el nu a comis careva abateri disciplinare și/sau încălcări ale obligațiilor de serviciu la cercetarea cazului legat de întreruperea efectuării calculelor pentru canalizare în privința SRL „Flormelani”. Or, din raportul comisiei asupra cercetării cazului respectiv și din explicațiile persoanelor implicate direct la soluționarea cazului rezultă cu certitudine că, cererea SRL „Flormelani” depusă la 25 ianuarie 2017 a fost soluționată de către comisia creată în acest scop și conform actului comisiei respective din iunie 2017, SRL „Flormelani” a fost scoasă de la plata serviciilor pentru canalizare în legătură cu faptul că, s-au conectat la haznaua privată.

A afirmat că, indicarea faptului negăsirii la momentul actual a actului întocmit în luna iunie 2017 asupra cererii depuse de către SRL „Flormelani” nu se referă la circumstanțe ce țin de exercitarea atribuțiilor sale de serviciu, ci la circumstanțe cu caracter ostil subiective ale administrației SA „Servicii Comunale Florești” și, în special, ale directorului-interimar V. Ungureanu, care a avut intenția certă de a-l concedia cu orice preț, indiferent de mijloacele utilizate.

A relevat că, aplicarea sancțiunii disciplinare pentru o faptă, care a avut loc în luna iunie 2017, reprezintă o gravă încălcare a legislației muncii, deoarece sancțiunea disciplinară nu poate fi aplicată după expirarea termenului de 6 luni din ziua comiterii abaterii disciplinare.

A declarat că, necătând la faptul că, la întreprinderea a fost stabilit un grafic concret de acordare a concediilor de odihnă anuale și necătând la cererile adresate pe parcursul anului 2018 cu privire la acordarea concediului de odihnă anual, inclusiv cu acordarea ajutorului material, cererile sale au fost de fiecare dată respinse, ignorându-se în totalitate prevederile art. 115-118 din Codul muncii, iar la 02 februarie 2019 i-a fost aplicată sancțiunea disciplinară.

A considerat că, pârâtul urmează să-i achite și prejudiciul moral, deoarece atitudinea ostilă și discriminatorie a administrației întreprinderii față de el i-a provocat o stare de stres și frustrare.

A solicitat anularea ordinului pârâtului nr. 12 din 08 februarie 2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare angajatului SA „Servicii Comunale Florești” și încasarea de la pârât a ajutorului material conform cererii depuse la 08 februarie 2019 în mărimea unui salariu de funcție, a sumei de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărârea din 12 martie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul central, a fost admisă parțial acțiunea depusă de către Alexei Voleanschi, a fost anulat ca ilegal ordinul SA „Servicii Comunale Florești” nr. 12 din 08 februarie 2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare angajatorului SA „Servicii Comunale Florești” și au fost încasate de la SA „Servicii Comunale Florești” în beneficiul lui Alexei Voleanschi un salariu brut, ajutorul material la plecarea în concediul de odihnă pentru anul 2018 în mărime de 8250 de lei, suma de 5000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de judecată în sumă de 5600 de lei și în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 250 de lei.

La 03 iunie 2020 SA „Servicii Comunale Florești” a declarat apel nemotivat, iar la 14 septembrie 2020 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi cu privire la respingerea acțiunii.

Prin decizia din 05 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți, a fost admis apelul declarat de către SA „Servicii Comunale Florești”, a fost casată hotărârea primei instanțe în partea admiterii parțiale a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și a fost pronunțată în această parte o nouă hotărâre, prin care pretenția înaintată de către Alexei Voleanschi împotriva SA „Servicii Comunale Florești” cu privire la repararea prejudiciului moral a fost respinsă, iar în rest hotărârea primei instanțe a fost menținută. Au fost încasate de la SA „Servicii Comunale Florești” în beneficiul lui Alexei Voleanschi cheltuielile de judecată în sumă de 300 de lei.

La 11 februarie 2021, prin intermediul oficiului poștal, Alexei Voleanschi a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea recursului a indicat că, nu este de acord cu decizia instanței de apel în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral, deoarece instanța de apel a judecat cauza imparțial și neobiectiv, cu derogare de la normele de drept material și procedural, nu a elucidat pe deplin circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a cauzei și a apreciat incorect situația de fapt și probele.

A menționat că, din art. 329 din Codul muncii rezultă trei situații distincte când salariatul poate pretinde de la angajator repararea prejudiciului moral și, anume, în legătură cu îndeplinirea de către salariat a obligațiilor de muncă, în cazul discriminării salariatului la locul de muncă și ca rezultat al privării ilegale de posibilitatea de a munci.

A susținut că, acțiunea înaintată de către el se referă și la anularea sancțiunii disciplinare aplicate ilegal și încasarea ajutorului material la plecarea în concediul de odihnă. Deci, este evident că, acțiunea de anulare a sancțiunii disciplinare se referă la situația de îndeplinire de către el a obligațiilor de muncă și în acest sens invocarea de către instanța de apel a existenței doar a două situații distincte, care prevăd repararea prejudiciului moral de către angajator, reprezintă o interpretare eronată a prevederilor legale.

A considerat că, intimatul urmează să-i reparare prejudiciul moral, deoarece atitudinea ostilă și discriminatorie a administrației întreprinderii față de el este una permanentă.

Prin notificarea din 05 martie 2021 Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimatului copia recursului, înștiințându-l despre necesitatea depunerii referinței (f. d. 140), însă ultimul nu și-a valorificat acest drept și nu a depus referință.

În conformitate cu art. 440 alin. (2) Codul de procedură civilă, completul din 3 judecători prin încheierea din 19 mai 2021 a considerat recursul admisibil și a dispus examinarea fondului de un complet din 5 judecători.

În conformitate cu art. 444 Cod de procedură civilă, recursul se examinează fără înștiințarea participanților la proces.

Studiind materialele dosarului, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră recursul întemeiat și care urmează a fi admis cu casarea deciziei instanței de apel în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și menținerea în această parte a hotărârii primei instanțe, iar în rest menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) CPC, instanța, după ce judecă recursul, este în drept să admită recursul, să caseze decizia instanței de apel și să mențină hotărârea primei instanțe.

Pe parcursul judecării cauzei s-a constatat că, la 08 februarie 2019 SA „Servicii Comunale Florești” a emis ordinul nr. 12, prin care a aplicat lui Alexei Voleanschi, șeful Secției evidență și control, sancțiune disciplinară sub formă de avertisment.

Tot la 08 februarie 2019 SA „Servicii Comunale Florești” a refuzat lui Alexei Voleanschi cererea cu privire la acordarea ajutorului material la plecarea în concediul de odihnă.

Înaintând prezenta cerere de chemare în judecată, Alexei Voleanschi a solicitat anularea ordinului SA „Servicii Comunale Florești” nr. 12 din 08 februarie 2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare angajatului SA „Servicii Comunale Florești” și încasarea de la SA „Servicii Comunale Florești” a ajutorului material conform cererii depuse la 08 februarie 2019 în mărimea unui salariu de funcție, a sumei de 10000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și a cheltuielilor de judecată.

Prima instanță, fiind investită cu judecarea prezentei cauze, a ajuns la concluzia temeiniciei parțiale a acțiunii, anulând ca ilegal ordinul SA „Servicii Comunale Florești” nr. 12 din 08 februarie 2019 cu privire la aplicarea sancțiunii disciplinare angajatorului SA „Servicii Comunale Florești” și încasând de la SA „Servicii Comunale Florești” în beneficiul lui Alexei Voleanschi un salariu brut, ajutorul material la plecarea în concediul de odihnă pentru anul 2018 în mărime de 8250 de lei, suma de 5000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și cheltuielile de judecată în sumă de 5600 de lei și în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 250 de lei.

Ulterior, instanța de apel, fiind investită cu judecarea apelului declarat de către SA „Servicii Comunale Florești”, a ajuns la concluzia temeiniciei acestuia, casând hotărârea primei instanțe în partea admiterii parțiale a pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și pronunțând în această parte o nouă hotărâre, prin care a fost respinsă pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, iar în rest menținând hotărârea primei instanțe.

Recurentul Alexei Voleanschi, declarând recurs, a invocat dezacordul cu decizia instanței de apel în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral.

La caz, se reține că, instanța de apel, respingând pretenția cu privire la repararea prejudiciului moral, a reținut că, în speța dată, nu există nici o circumstanță prevăzută de art. 329 alin. (1) din Codul muncii, care ar permite repararea prejudiciului moral.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție, analizând materialele anexate la dosar, în coraport cu legislația în vigoare ce guvernează raportul juridic litigios, consideră că, instanța de apel greșit a respins pretenția recurentului cu privire la repararea prejudiciului moral.

Conform art. 327 alin. (1) din Codul muncii, partea contractului individual de muncă (angajatorul sau salariatul) care a cauzat, în legătură cu exercitarea obligațiilor sale de muncă, un prejudiciu material și/sau moral celeilalte părți repară acest prejudiciu conform prevederilor prezentului cod și altor acte normative.

În acest context, se va reține că, coroborat cu normele generale ale Codului civil (în redacția de până la 01 martie 2019), care prevăd repararea prejudiciului moral (art. 1422), obligația de a repara prejudiciul moral survine în cazurile stipulate de lege, la caz, Codul muncii care prevede o astfel de obligație.

Așadar, prin prisma prevederilor art. 1422 alin. (1) și (2) din Codul civil, prejudiciul moral constituie o formă distinctă a prejudiciului civil care declanșează răspunderea delictuală și prejudiciul moral se compensează indiferent de existența și întinderea prejudiciului patrimonial. Prejudiciul moral se definește ca o totalitate de suferințe fizice și psihice (morale) ce le suportă persoana în urma acțiunilor ilicite săvârșite de autorul prejudiciului.

Distinct de aceste constatări, instanța de recurs constată că, prin emiterea ordinului de sancționare nr. 12 din 08 februarie 2019 de către SA „Servicii Comunale Florești”, lui Alexei Voleanschi i-au fost provocate stări de stres, frustrare și suferințe psihice.

Conform art. 1423 alin. (1) și (2) din Codul civil, mărimea compensației pentru prejudiciu moral se determină de către instanța de judecată în funcție de caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice cauzate persoanei vătămate, de gradul de vinovăție al autorului prejudiciului, dacă vinovăția este o condiție a răspunderii, și de măsura în care această compensare poate aduce satisfacție persoanei vătămate. Caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice le apreciază instanța de judecată, luând în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Respectiv, fiecare persoană, care pretinde că a suferit, este în drept să-și estimeze prejudiciul adus, dar numai instanța de judecată este împuternicită de lege să aprecieze quantumul prejudiciului moral, conducându-se de noțiunea reparării rezonabile, de circumstanțele cazului concret, de personalitatea părților. Quantumul compensației depinde și de durata menținerii consecințelor vătămării. Instanța de judecată, la stabilirea quantumului prejudiciului moral, ia în considerare circumstanțele în care a fost cauzat prejudiciul.

În această ordine de idei, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că, prima instanță corect a încasat de la SA „Servicii Comunale Florești” în beneficiul lui Alexei Voleanschi suma de 5000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral.

Astfel, din considerentele menționate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia instanței de apel în partea respingerii pretenției cu

privire la repararea prejudiciului moral și de a menține în această parte hotărârea primei instanțe, iar în rest menținerea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. f) Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

decide:

Se admite recursul declarat de către Alexei Voleanschi.

Se casează decizia din 05 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexei Voleanschi împotriva Societății pe acțiuni „Servicii Comunale Florești” cu privire la anularea ordinului de aplicare a sancțiunii disciplinare, încasarea ajutorului material și repararea prejudiciului moral în partea respingerii pretenției cu privire la repararea prejudiciului moral și se menține în această parte hotărârea din 12 martie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul central.

În rest se menține decizia din 05 noiembrie 2020 a Curții de Apel Bălți și hotărârea din 12 martie 2020 a Judecătoriei Soroca, sediul central.

Decizia este irevocabilă.

Președintele ședinței,
judecătorul

judecătorii

Ala Cobăneanu

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

Dumitru Mardari

Mariana Pitic